

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของ นักเรียนอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

ในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น หลายหน่วยงานได้มีข้อเสนอแนะในการป้องกันหลายวิธี ทั้งขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา บิดามารดา หรือผู้ปกครอง แต่ก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลอย่างเพียงพอ จากกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้ศึกษามาแล้ว มีทั้งการคุ้มครองสิทธิแก่ตัวเยาวชนที่กระทำความผิด และคุ้มครองเยาวชนที่ถูกกระทำ เช่นนี้ เห็นควรศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันเยาวชนกระทำความผิดทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาที่เป็นปัญหาใหญ่ของสังคม คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เนื่องจากเป็นมาตรการที่ใช้ในการป้องกันเยาวชนกระทำความผิดได้ดี แต่ยังไม่ได้ประสิทธิภาพเพียงพอ ผู้ศึกษาจึงวิเคราะห์พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ประกอบคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 30/2559 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนและนักศึกษา ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาการกำหนดอำนาจหน้าที่และสัดส่วนของคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 17 ได้มีการกำหนดให้ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ อัยการจังหวัด พัฒนาการจังหวัดแรงงานจังหวัด เข้ามาผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหรือผู้แทนศาลจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้น ไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดหรือผู้แทนกระทรวงยุติธรรมซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการในจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้น ไม่มีสถานพินิจ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวงแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทาในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคนและแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการเด็กอีกสองคน โดยมีพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการที่เข้ามาทำหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับสูงที่เป็นข้าราชการประจำและตัวแทนจากภาคเอกชนซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์ ครุจิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ ด้านละ 2 คนและผู้ปฏิบัติงานด้านสวัสดิภาพเด็ก 2 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายไม่ได้มีการกำหนดให้มีตัวแทนที่มีส่วนร่วมจากภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาในการคุ้มครองเด็กเพื่อเป็นการระดมความคิดในทุกภาคส่วนมาช่วยกันแก้ปัญหาของเด็ก กฎหมายจึงควรที่จะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมให้มีตัวแทนในส่วนของภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเด็กด้วย เพราะบางทีการดูแลในส่วนของเด็ก ไม่ได้ต้องการผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ อย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องการผู้ที่เข้าใจและรับรู้ไปถึงปัญหาของเด็ก ซึ่งไม่ใช่การเน้นบทบาทที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเน้นบทบาท ในการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อมาช่วยกันระดมความคิดแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ดังนั้น สัดส่วนคณะกรรมการคุ้มครองเด็กภาคสถาบันการศึกษาต่อสัดส่วนภาครัฐไม่สมดุล ยังไม่เพียงพอที่รับรู้ กันทำให้การเข้าถึงปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนน้อยมาก อาจมีผลให้การดูแล เข้าใจ และรับรู้ปัญหาน้อยตามไป เข้าใจถึงปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาได้เท่าที่ควร

ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 วิธีเป็นมาตรการในการคุ้มครองเด็กที่ดี สามารถทำให้เป็นรูปธรรมในการแก้ปัญหาที่เกิดกับเด็กและเยาวชนสรุปสาระสำคัญได้มาตรการสงเคราะห์ เด็กมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และมาตรการส่งเสริมความประพฤติเด็ก นักเรียน นักศึกษา โดยหมวดที่ 2 มาตรา 30 ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ 7 ข้อ คือ

1. อำนาจในการเข้าไปในเคหสถานเพื่อตรวจค้นในกรณีมีเหตุสงสัยว่ามีการกักขังหรือเลี้ยงดูโดยไม่ชอบ
2. ซักถามหรือกักตัวเด็กหรือนำตัวไปที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อสงเคราะห์โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวเด็กไว้เพื่อสงเคราะห์ ช่วยเหลือไม่เกิน 12 ชั่วโมง
3. มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือข้อเท็จจริง
4. เรียกให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน
5. เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองเพื่อสอบถามและรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐาน
6. มอบตัวเด็ก แนะนำหรือดักเตือนผู้ปกครอง
7. ทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็ก

ในส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่มาตรา 6 บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันนักเรียนทะเลาะวิวาท และให้ถือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

1. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. กระทรวงมหาดไทย
3. กระทรวงศึกษาธิการ

4. กระทรวงยุติธรรม ประกอบระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พ.ศ. 2547 ซึ่งไม่รวมถึงเจ้าพนักงานตำรวจและในการนำตัวเด็กไปเพื่อสงเคราะห์

ดังนั้นปัญหาที่พบคือ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานนั้น มีคำจำกัดความไว้โดยเฉพาะว่าเป็นเจ้าพนักงานลักษณะใด มีอำนาจหน้าที่เพียงใด ซึ่งตามมาตรา 4 มาตรา 6 ประกอบมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 นั้นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมาจากการแต่งตั้งของรัฐมนตรีประจำกระทรวงทั้งสี่กระทรวงในกระบวนการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่ากระทรวงใดเป็นผู้รับผิดชอบที่แท้จริง มีผลทำให้มีการขัดข้องในการปฏิบัติงาน หากเกิดสถานการณ์จริง พนักงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวงใดเป็นผู้เข้าควบคุมสถานการณ์ได้ พระราชบัญญัตินี้ไม่กำหนดอำนาจหน้าที่ดังเช่นประมวลวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติวิธีการไว้ชัดเจนว่าผู้ใดเป็นผู้พบเห็นจับเชื่อว่าเหตุเกิด ผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ เช่นนี้จึงวิเคราะห์เรื่องอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน

กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ในขณะเกิดเหตุก่อการทะเลาะวิวาทหรือเตรียมก่อการทะเลาะวิวาทกัน พนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นและหน่วยงานใดปฏิบัติต่อไป ดังนี้หากจะป้องกันโดยการสงเคราะห์นำตัวนักเรียนที่ก่อเหตุหรือเตรียมก่อเหตุ ไปกักไว้ในระยะเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินั้น ผู้ศึกษาเห็นว่ามีปัญหาในเรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง หน้าที่ทำอะไร หากไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบต่อไป

ซึ่งตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 30/2559 ข้อ 1 กำหนดให้นำตัวนักเรียนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทส่งเจ้าพนักงานตำรวจ ถือได้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในการป้องกัน ระงับเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาได้ทันต่อสถานการณ์ทั้งยังมีความชำนาญในทักษะการควบคุมสถานการณ์ ทักษะในการควบคุมฝูงชนได้ดี

4.2 ปัญหาการให้สวัสดิภาพนักเรียนอาชีวศึกษาในการกักตัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

หมวด 4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนอาชีวศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันได้ ต้องนำวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดมาใช้ โดยการแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กและอาจมีการวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็กมีความประพฤติเสียหายหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด รวมทั้งการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กจากอบายมุข คือ ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ และอาจวางข้อกำหนดให้ผู้ปกครองต้องปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้

1. ระมัดระวังมิให้เด็กเข้าไปในสถานที่หรือห้องที่ใดอันจะงุนใจให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร
2. ระมัดระวังมิให้เด็กออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือไปกับ

ผู้ปกครอง

3. ระมัดระวังมิให้เด็กคบหาสมาคมกับบุคคลหรือคณะบุคคลที่จะชักนำไปในทางเสื่อมเสีย
4. ระมัดระวังมิให้เด็กกระทำการใดอันเป็นเหตุให้เด็กประพฤติเสียหาย
5. จัดให้เด็กได้รับการศึกษาอบรมตามสมควรแก่อายุ สติปัญญา และความสนใจของเด็ก
6. จัดให้เด็กได้ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของเด็ก
7. จัดให้เด็กกระทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

ปัญหาการนำตัวเด็กที่ก่อเหตุหรือเตรียมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทเพื่อกักตัวเด็กไว้เพื่อสงเคราะห์คุ้มครอง เป็นเรื่องการละเมิดสิทธิเด็กขัดต่อข้อตกลงสหประชาชาติ ทั้งขัดต่อมาตรา 40 มาตรา 42 แห่งเรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กพระราชบัญญัติประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 ซึ่งการนำตัวเด็กไปกักตัวไว้ก่อนนั้น นักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในสถานะใด ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด จำเลย หรือผู้ต้องหา ตามมาตรา 42 กรส่งตัวเด็กไปยังสถานแรกรับ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือสถานที่อื่นใด เป็นระยะเวลา ไม่เกิน 7 วันนั้น เห็นว่า เป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้มิได้เป็นเด็กเร่รอน เด็กขาดการอุปการะเลี้ยงดู ที่ควรได้รับการสงเคราะห์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก สถานที่รับเด็กจึงควรจัดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุนี้เท่านั้น ไม่ควรนำเด็กเหล่านี้ไปรวมไว้กับเด็กที่ควรได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าว

ส่วนของคำสั่ง คสช. ที่ 30/2558 ข้อ 1 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวเด็กนักเรียนหรือนักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือเตรียมการเพื่อก่อเหตุดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวไม่

เกินหกชั่วโมง หากรวมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กำหนดไว้สิบสอง จะเป็นระยะเวลาสิบแปดชั่วโมง เห็นได้ว่าเพียงต่อแก่การระงับเหตุ อาจทำให้สถานการณ์คลี่คลายลงไปในทางที่ดี ป้องกันระงับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ดียิ่งขึ้น จากนั้นให้นำตัวส่งยังเจ้าพนักงานตำรวจ เห็นได้ว่าคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 30/2559 นี้ บัญญัติให้เจ้าพนักงานตำรวจเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการควบคุมระงับเหตุ ทันต่อสถานการณ์และด้วยระยะเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นทำให้ควบคุมสถานการณ์ได้

ในการคุ้มครองสวัสดิภาพนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ต้องคำนึงถึงหลักสากลที่ประเทศไทยเข้าร่วมภาคี ว่า มีหลักเกณฑ์ วิธีการในการคุ้มครองสวัสดิภาพเยาวชน บุคคล หรือพลเมืองเช่นไร ดังเช่น หลักปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และมาตรฐานขั้นต่ำสหประชาชาติสำหรับมาตรการไม่ควบคุมตัว (ข้อกำหนดโตเกียว) นั้น มุ่งเน้นการให้อิสระแก่ผู้กระทำความผิดอาญา โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งกรณีนักเรียนทะเลาะวิวาทนี้ ควรได้รับการคุ้มครองตามหลักสากลนี้ ในเรื่องการกักตัว หรือนำตัวไปส่งยังสถานที่ทำการของเจ้าพนักงานนั้น ควรได้รับการคุ้มครองด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับสถานะ เนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุหรือเตรียมก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงนั้นยังไม่ได้ตกอยู่ในฐานะผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา¹

4.3 ปัญหาในการกำหนดโทษโดยการวางประกันเพื่อป้องกันต่อผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ

คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การวางข้อกำหนดหรือวางประกันนั้น เป็นหลักประกันในการป้องกันไม่ให้กระทำความผิดซ้ำ โดยให้ ผู้วางประกันเป็นผู้ควบคุม ดูแลบุตรหลานของตนให้ประพฤติตนให้ดี ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทกัน แม้จะเป็นการป้องกันภายหลังก่อเหตุก็ตาม เนื่องจากเมื่อมีการบังคับให้รับเงินประกันอาจทำให้บิดามารดาผู้ปกครองของนักเรียนให้ความร่วมมือในการสอดส่อง ดูแลบุตรหลานให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้บุตรหลานของตนกระทำความผิดได้ ดังนี้ ผู้ศึกษาจึงวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กับคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบที่ 30/2559 เพื่อทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายขึ้นดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 78 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

¹ ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล มาตรา 2 (2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ปัญหาที่พบคือ ตามมาตรา 78 ประกอบ 26 (3) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ห้ามมิให้ผู้ใดบังคับ ชู่เชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด มีการกำหนดโทษทางอาญาไว้เพียงโทษจำคุก หรือโทษปรับเท่านั้น มิได้มีการกำหนดโทษแนวทางในการป้องกันไม่ให้เยาวชนกระทำความผิด หรือให้มีการวางประกันเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กกระทำความผิด หากมีการกำหนดโทษแก่ผู้ที่ยุยง บังคับ ชู่เชิญ ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กกระทำความผิดก็ตาม โดยการให้วางข้อกำหนดหรือวางประกันนั้นจะทำให้ผู้ที่ฝ่าฝืนระมัดระวังป้องกันไม่ให้เด็กก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ เป็นการป้องกันได้ส่วนหนึ่งเมื่อฝ่าฝืนไม่ให้ความร่วมมือในการควบคุมดูแล ป้องกันไม่ให้เยาวชนที่เป็นบุตรหลานของตนกระทำความผิด ทะเลาะวิวาทกันได้อาจเป็นเหตุให้ต้องถูกริบประกันได้

ดังนั้น หากนำมาตรการลงโทษระดับกลาง(Intermediate Punishment) มาใช้เป็นมาตรการในการลงโทษที่เหมาะสม คือ การกักขังที่บ้าน ด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring-EM) เป็นการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในบ้านของตนเองทุกวัน ในช่วงเวลาหนึ่ง จะออกนอกบ้านได้เฉพาะกรณีไปทำงาน หรือไปเรียน และรับคำปรึกษาแนะนำ วิธีนี้มักใช้เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการคุมประพฤติแบบเข้มงวด ใช้ได้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่

การตรวจสอบการอยู่ที่บ้านนี้อาจตรวจสอบผ่านทางโทรศัพท์และการออกไปสอดส่องที่บ้าน หรืออาจผ่านทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ที่เรียกว่า การควบคุมด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring - EM) การใช้วิธีกักขังที่บ้านแล้วควบคุมด้วย EM นี้จะมีการใช้

ประเภทของผู้กระทำความผิด การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัวผู้ต้องขังในงานราชทัณฑ์ ควรใช้กับผู้ต้องขังที่เตรียมตัวระยะสุดท้ายของโทษจำคุก โดยการพักการลงโทษ ผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนฝากขัง ผู้ต้องขังที่เป็นสตรีและคนชรา

ประเภทคดี ประเภทคดีของผู้ต้องขังที่ควรนำเครื่องอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมตัว ได้แก่ ผู้ต้องขังทุกคดีที่มีกำหนดโทษไม่สูง ผู้กระทำความผิดครั้งแรก ผู้กระทำความผิดที่มีกำหนดโทษสูงในบางคดีที่ใช้โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูควบคู่ไปด้วย ผู้กระทำความผิดทางเพศ และผู้กระทำความผิดในคดีมาแล้วซ้ำ เป็นต้น

อีกประการหนึ่งคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26 (3) กำหนด ห้ามมิให้ผู้บังคับ ชู่เชิญ ชักจูง ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อ

การกระทำความผิด หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

เมื่อพิจารณาตามมาตรา 26 (3) จะสามารถได้เป็น 2 กรณีคือ

1. การก่อให้เกิดเด็กประพฤตินไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ได้แก่ การบังคับขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริมให้เด็กที่ยังไม่มีเจตนาประพฤตินไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิดมีเจตนาและมีความประพฤติน

2. การยินยอมให้เด็กประพฤตินไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิด คือ กรณีที่บิดามารดา รู้อยู่แล้วว่าบุตรของตนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม แต่ยังยินยอมให้กระทำความผิด เช่น ยินยอมให้เด็กประพฤตินไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำความผิด จะเห็นว่าความรับผิดชอบทางอาญานี้เกิดจากการลงมือกระทำของบิดามารดา ส่งเสริมให้เด็กประพฤตินไม่สมควรหรือนำเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ไม่ใช่ความรับผิดชอบทางอาญาตามที่กฎหมายกำหนดให้พ่อแม่ต้องร่วมรับผิดชอบทางอาญากับลูก กรณีจึงแตกต่างจากการที่เด็กไปทำละเมิด ซึ่งกฎหมายกำหนดให้บิดามารดาต้องร่วมรับผิดชอบกับบุตรชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากกรณีดังกล่าวการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมาตรา 26 (3) มาใช้บังคับนั้นอาจจะเป็นการสร้างปัญหาและภาระให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้น อาจไม่ใช่วิธีแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมเท่าที่ควร

ผู้ศึกษาขอสรุปคำสั่งคณะกรรมการกฤษฎีกาความสงบแห่งชาติที่ 30/2559 ที่ได้นำวิธีการเพื่อความปลอดภยันมาใช้สำหรับป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา ดังนี้

1. อำนาจในการกักตัว ในคำสั่งคณะกรรมการกฤษฎีกาความสงบที่ 30/2559 นั้น ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการกักตัวเด็กเพื่อสงเคราะห์ คุ้มครองเป็นการชั่วคราวไม่เกินหกชั่วโมง ในขณะที่ตามหมวด 7 ให้อำนาจเจ้าพนักงานสามารถกักตัวเด็กได้ถึงสองชั่วโมง เมื่อนำมาใช้ร่วมกันจึงทำให้สามารถกักตัวเด็กได้ถึงสิบแปดชั่วโมง จึงเป็นมาตรการในการป้องกันในระยะหนึ่งเท่านั้น

2. ความรับผิดชอบของบิดามารดา ผู้ปกครอง ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 นั้นมิได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของบิดามารดา ผู้ปกครองโดยการวางข้อกำหนดหรือวางประกันเพื่อป้องกันการกระทำความผิด 3 กรณีแห่งพฤติการณ์คือ 1. ก่อเหตุทะเลาะวิวาท 2. ทำร้ายร่างกายผู้อื่น 3. เตรียมการเพื่อก่อเหตุทะเลาะวิวาท ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิด

3. ผู้อื่น (ผู้ใด) ในคำสั่งที่ 30/2559 กล่าวถึงบุคคลที่ยุง ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนให้นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนมาตรา 64 ผู้อื่นที่กล่าวถึงนี้หมายถึง รุ่นพี่ ครู อาจารย์ บุคคลที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียนนักศึกษาเหล่านี้นั่นเอง

4. สถานศึกษา หรือโรงเรียน ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียน โดยการให้ความร่วมมือกวดขันและเร่งรัดจัดทำมาตรการในการป้องกันตนเอง

ส่วนคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ 30/2559 ข้อ 2 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการวางข้อจำกัดเพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่ไม่ให้เรียกเงินประกันนั้นไว้เกินระยะเวลาสองปี หากเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก ให้ริบเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

ดังนั้น การวางข้อจำกัดหรือวางประกัน ซึ่งตามมาตรา 78 ประกอบ 26 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กบัญญัติ ห้ามมิให้ผู้ใดบังคับ ชู่เชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติจนไม่สมควร หรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิด มีการกำหนดโทษทางอาญาไว้เพียงโทษจำคุก หรือโทษปรับเท่านั้น มิได้มีการกำหนดโทษแนวทางในการป้องกันไม่ให้เด็กกระทำความผิดหรือให้มีการวางประกันเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กกระทำความผิด หากมีการกำหนดโทษแก่ผู้ที่ยุบ บังคับ ชู่เชิญ ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กกระทำความผิดก็ตาม โดยการให้วางข้อจำกัดหรือวางประกันนั้นจะทำให้ผู้ที่ฝ่าฝืนระมัดระวังป้องกันไม่ให้เด็กก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ เป็นการป้องกันได้ส่วนหนึ่งเมื่อฝ่าฝืนไม่ให้ความร่วมมือในการควบคุม ดูแล ป้องกันไม่ให้เยาวชนที่เป็นบุตรหลานของตนกระทำความผิด ทะเลาะวิวาทกันได้ อาจเป็นเหตุให้ต้องถูกริบประกันได้ หากบิดามารดาต้องร่วมรับผิดชอบกับบุตรชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จากกรณีดังกล่าวการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมาตรา 26 (3) ประกอบ คำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติที่ 30/2559 ข้อ 2 วรรคสองได้กำหนดให้มีการวางข้อจำกัดเพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่ไม่ให้เรียกเงินประกันนั้นไว้เกินระยะเวลาสองปี หากเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก ให้ริบเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กมาใช้บังคับนั้นอาจจะเป็นการสร้างปัญหาและภาระให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้น อาจไม่ใช่วิธีแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมเท่าที่ควร